

A 2015. évi költségvetési törvény- javaslat véleményezése

2014. december 10.

Jelen elemzés a Költségvetési Felelősségi Intézet kiadványaként, jelentős részben önkéntesek munkájával készült és nagyrészt a 2010 végén megszűntetett Költségvetési Tanács Titkárságán kidolgozott módszertanokra támaszkodik.

A tanulmány megjelenését a Közös Kassza projekt keretében támogatta a Haza és Haladás Közpolitikai Alapítvány.

Tartalomjegyzék

1	A devizahitelekkel kapcsolatos intézkedések.....	6
2	Az adózással kapcsolatos szabályváltozások.....	7
3	A költségvetési törvényjavaslat.....	8
3.1	A belső tételek egyenlege	8
3.2	Költségvetési törvény makrogazdasági hatásai.....	9
4	A devizacsomag, az adócsomag és a költségvetés együttes hatása.....	10
4.1	Makropálya.....	10
4.2	Az elsődleges egyenlegre gyakorolt teljes hatás.....	11
4.3	A teljes egyenleg és az adósságráta várható alakulása	11
5	Kockázatok.....	12
6	MELLÉKLETEK.....	13
7	Módszertani függelék.....	16
7.1	Az adózással kapcsolatos szabályváltozások.....	16
7.1.1	Első házások kedvezménye	16
7.1.2	Cafeteria módosítások.....	16
7.1.3	Felsőoktatásnak nyújtott támogatás levonhatósága társasági adóalapból	16
7.1.4	Befektetési alapok pénzügyi különadója	16
7.1.5	Ukrán helyzet miatti kedvezmény.....	17
7.1.6	Energiaadó emelése	17
7.1.7	A sűrített gáz jövedéki adójának emelése.....	17
7.1.8	Fuvarozók jövedéki adója kisebb összegben igényelhető vissza.....	17
7.1.9	Magánfőzés szabályainak szigorítása	18
7.1.10	Katonai beszerzések áfa-mentessége.....	18
7.1.11	Portfóliókezelés áfa-körbe vonása	18
7.1.12	Önkormányzatok adókivetési jogainak bővítése.....	18
7.1.13	Internetadó.....	18
7.1.14	Népegészségügyi termékadó kiterjesztése alkoholtermékekre.....	18
7.1.15	Bankkártyák egyszeri díja, bankkártyás fizetés illetékmentessé válása	19
7.1.16	Start-kártya megszüntetése	20
7.1.17	Munkahelyvédelmi Akcióterv rész munkaidősökre vonatkozó kedvezményének növelése	20
7.1.18	Távserencsejáték üzemeltetésének csak koncesszióhoz kötése	20
7.1.19	Élelmiszerlánc-felügyeleti díj.....	20
7.1.20	Környezetvédelmi termékdíj kiterjesztése.....	21

7.1.21	5%-os áfa-körbe tartozó élelmiszertermékek körének bővítése	23
7.1.22	Reklámadó felső kulcsának emelése	23
7.1.23	Tranzakciós illeték alól mentesülnek nemzetgazdasági számlák	23
7.1.24	Dohányipari különadó	24
7.1.25	Dohánytermékek jövedéki adójának emelése	26
7.1.26	Egészségügyi szolgáltatási járulék emelése.....	26
7.1.27	A kétgyermekes családi adókedvezményének fokozatos emelése 2016-tól	27

Összefoglaló

Párhuzamos technikai kivétítésünk már felhasználta a legfrissebb makrogazdasági és költségvetési adatokat és kiszámította a költségvetési egyenleg és az államadósság alakulását. Alábbiakban a lakossági devizahitelekkel kapcsolatos törvények, és a költségvetési csomag (a főszám-szavazás nyomán kialakult költségvetési törvényjavaslat, valamint az adótörvények) hatását számítjuk ki.

A gazdasági növekedés üteme 2015-ben elérheti a 2,3 százalékot, de a kormány által várt 2,5 százalékos növekedési ütem némileg túl optimista. A lakossági fogyasztás 1,6 százalékkal bővülhet, ami már érdemben lassabb, mint a kormány által várt 2,6 százalék. A bővülés egyik legfontosabb oka a devizahitelek újraszámolása miatt a lakosságot megillető egyszeri kifizetés, ill. tartós törlesztő részlet csökkenés. A vonatkozó újabb jogszabályokat – különösen az árfolyamgát és a késedelmes hitelek vonatkozásában – is figyelembe véve véleményünk szerint a lakossági devizahitelek törlesztő részleteinek csökkenése 40-50 Mrd forinttal elmaradhat attól, amit az MNB szeptemberi inflációs jelentésében közölt. A 105 Mrd forint egyszeri kifizetés és a 75 Mrd forint tartós részlet-csökkenés a GDP növekedését az alappálya szerinti 1,8 százalékos ütemről 2,1 százalékra gyorsítja. Az adócsomag a növekedést, de különösen a fogyasztást fékezi, mivel nagyrészt a fogyasztási adók emelésével operál. A költségvetési törvény a kormányzati fogyasztás 0,4 százalék, és a kormányzati beruházás 6,3 százalékos ütemű növelésén keresztül járul hozzá a növekedéshez.

A költségvetési egyenleg a kockázatokat figyelmen kívül hagyva is a GDP 2,7 százaléka körül várható még akkor is, ha a kormány nem költi el a GDP arányában mindössze 0,1 százalékra tervezett „valós” tartalékot. Az eredetileg benyújtott, papíron 2,4 százalékos hiányt mutató törvényjavaslatához képest számos ponton romlott az egyenleg (internetadó, cafeteria, útdíj, stb.) a parlamenti vita során. Külön kiemelendő, hogy a költségvetési bizottság által benyújtott összefoglaló módosító is 45 Mrd forinttal növelte a maastrichti hiányt, mivel a javaslat csak pénzforgalmi szemléletben tekinthető egyensúlyosnak, a kiadáscsökkentések közül 45 Mrd forint olyan tételeket érint (tőkeemelések), amelyek nem befolyásolják az uniós módszertan szerinti egyenleget.

A költségvetési hiány a későbbi években is magas szinten ragad, mivel az alappályához képest jelentősen romlik az önkormányzati szektor pénzügyi pozíciója. Az adósságráta a GDP 79 százaléka körül stabilizálódik.

A negatív kockázatok között kiemelkedik a teljesen ismeretlen tartalmú vagyoni bevétel 169 Mrd forint, a betonkeverő ügy (90 Mrd forint), az elektronikus útdíj intézkedéssel egyelőre nem megalapozott 20 Mrd forintos emelése és a költségvetési szervek lejárt tartozásai annak ellenére, hogy a költségvetési törvényjavaslat 60 Mrd forint keretet irányoz elő ezek rendezésére. A pozitív kockázatok közt említhető az áfa-bevételek emelkedése a hatékonyabb ellenőrzések miatt („fehéredés”) és a Paks2 beruházás, amelyre 28 Mrd forintot szán a kormány 2015-ben, de nem kizárt, hogy a beruházás esetleges csúszása, miatt a beruházó csak a keret egy részét használja fel az év végéig.

Összességében a 2015. évi költségvetés jelen formájában nem megalapozott. Intézkedések hiányában nagy a kockázata annak, hogy a költségvetési hiány meg fogja haladni a GDP 3 százalékát, szinte biztos, hogy az adósságráta emelkedni fog, a strukturális egyenleg pedig romlik.

1 A devizahitelekkel kapcsolatos intézkedések

A lakossági devizahitelekkel kapcsolatban több törvény és jogszabály született az elmúlt hónapokban. Ezek az új jogszabályok együttesen fogják meghatározni, hogy mennyi készpénzhez jutnak a háztartások 2015-ben, és hogy a továbbiakban milyen kondíciók mellett mennyi fennmaradó hitelt kell törleszteniük. Egyszeri kifizetést kapnak azok, akik már visszafizették devizahitelüket, akiknek viszont még fennálló hitelük van, azoknak egyrészt csökken a tőketartozása, másrészt megváltozik a hitelek feltételrendszere. Jelen elemzésünk szempontjából csak az a kérdés, hogy 2015-ben és a későbbi években mennyivel növekszik az lakosság törlesztések után fennmaradó, szabadon elkölthető jövedelme, mivel megítélésünk szerint az érintett háztartások fogyasztását nem a tartozáscsökkenés miatt bekövetkező vagyónváltozás, hanem a rendelkezésre álló készpénz (likviditás) fogja meghatározni.

A már visszafizetett hiteleket nem érintik a forintosítás hatásai, ezért itt csak a devizahitelek tisztességtelen feltételeinek visszamenőleges eltörlése miatti hatást kell kiszámítani. Az elmúlt 5 évben visszafizetett hitelek összegére, feltételeire és törlesztési történetére vonatkozó adatok csak az egyes bankok adatbázisában található meg, ezért elfogadjuk az MNB 105 milliárd forintos becslését, bár tudjuk, hogy még az MNB is kénytelen volt részben makroszintű adatokkal számolni és ezért becslésének igen nagy a bizonytalansága (mindkét irányban).

A fennálló devizahitelek törlesztő részleteinek csökkenésére szeptemberi inflációs jelentésében az MNB 120 Mrd forint értéket becsült, de ez csak a Kúria döntése szerint tisztességtelennek minősített szerződési feltételek (árfolyamrész és kamatemelés) utólagos rendezésének hatását tartalmazta. Ehhez adódik a forintosításhoz kapcsolódó – azóta kihirdetett – kamatszabályozás, amely tovább – szakértői becslések szerint az első, 16 százalékos körüli csökkenésen felül további 12-13 százalékkal – csökkentheti a törlesztő részletet. Az MNB becsléséből kiindulva ez akár 215-220 Mrd forintos törlesztő részlet csökkenésre is vezethetne. Ellentétes irányba hatnak azonban olyan tételek, amelyeket a jegybank nem tudott számításba venni: az árfolyamgátban lévők törlesztő részlete, illetve a nem teljesítő hitelek kérdése. Az árfolyamgátban lévők számára a törlesztő részlet valójában nem változik, mivel a fentebb számított, összesen 29 százalékos csökkenés jó közelítéssel megfelel az árfolyamgát hatásának. Az árfolyamgát igénybe vétele esetén ugyanis a piaci (jelenleg 254 HUF/CHF) árfolyam helyett 180 HUF/CHF árfolyam szerint számíthat a törlesztő részlet. Mivel a devizahitelesek harmada élt az árfolyamgát lehetőségével, a rájuk eső mintegy 72-73 milliárd forintos¹ tartós csökkenés elmaradhat, hiszen az árfolyamgátra nem tartalmazott információt a jegybank adatbázisa.

Ugyancsak elmaradhat a nem teljesítő hitelek után kiszámolt összeg, amely egyértelműen hozzáadódik az árfolyamgát hatásához, mivel nem problémás adósok nem élhetnek az árfolyamgát lehetőségével. A legutolsó adatok szerint a devizaalapú lakás- és jelzáloghitelek 25%-a késedelmes,² arról viszont nincs információ, hogy a késedelmes összeg mekkora, ezért azt tételezzük fel, hogy nem térnek el az átlagtól. Sok hitel esetében előfordulhat, hogy a forintosítás során megnyert összeg fedezi a késedelmes összeget, ezáltal ismét „jó” hitellé válik. Ugyanakkor a jelenleg fizetett törlesztő részlethez képest nem beszélhetünk csökkenésről, mivel jelenleg az adós – esetleg „taktikai” okokból – nem törleszt, tehát amennyiben ismét elkezd törleszteni, a hitelre fordított kiadásai emelkedni fognak.

¹ Az MNB eredeti, 120 milliárd forintos becslése mellett ez csak 40 milliárd forint lenne.

² Palkó István: Tessék megkapaszkodni:soha nem dőlt még be ennyi hitelünk, Portfolio.hu, 2014. november 24.; URL: http://www.portfolio.hu/finanszirozas/hitel/tessek_megkapaszkodni_soha_nem_dolt_meg_be_ennyi_hitelunk_206934.html

Szakértői információk szerint a késedelembe lévők között sokan vannak olyanok, akiknek a felhalmozott tartozása már több, mint amennyit az elszámolások nyomán visszakaphatnak. Egyszerű közelítésként ezért azzal számolunk, hogy ezek a késedelembe lévő hitelek közül 80 százalék nem fog továbbra sem törleszteni semmit, a maradék 20 százalék viszont elkezd törleszteni a tartozását. Az első csoport hatása, hogy a teljes állomány 20 százalékára (a 25 százalék 80 százalékára) jutó 43-44 milliárd forinttal tovább csökken a lakossági vásárlóerő növekménye. A második csoport esetében viszont a 29 százalékos csökkenés helyett 71 százalékos növekményt kell látnunk, vagyis a számításokban árjuk eső 5 százalék (a 25 százalék 20 százaléka) csökkenés helyett $(71/29 \cdot 0,05 \cdot 215 =)$ 26-27 milliárd forint törlesztő részlet növekmény adódik.

Összességében a 215-220 milliárd forintos maximális hatást mérsékli a 141-144 milliárd forint egyéb tényező, tehát összességében csak nagyságrendileg 75 milliárd forint az az összeg, amennyivel tartósan emelkedik a lakosság évente szabadon elkölthető pénze.

A lezárt és a még folyamatban lévő hiteleket együtt tekintve 2015-ben 180, a későbbi években, középtávon 75 milliárd forinttal várható, hogy megnő a lakosság elkölthető jövedelme az alappályához képest. Mindez természetesen azt is jelenti, hogy 2015-ről 2016-ra ceteris paribus 105 milliárd forinttal csökken lakosság szabad pénze. A már lezárt hitelekkel kapcsolatban várható kifizetés bizonytalansága miatt bemutatjuk azt az esetet is, amikor nem 105, hanem 205 milliárd forint ez az összeg.

Növekedési szempontból kifejezetten optimista feltételezésünk szerint a devizahiteles elszámolások hatására nem csökken a bankok hitelezési aktivitása. Sem 2015-ben, sem a későbbi években. Ez részben alátámasztható azzal, hogy már jelenleg is az MNB növekedési hitelprogramja generálja az új hitelek legnagyobb részét, ugyanakkor az alappályán, az NHP kifutásával elvileg a bankok saját hitelezési tevékenységének kell felfutnia, amiben tehát nem tételezünk fel változást a devizahitelek újraszámolásának hatására.

Az árfolyamgát támogatásának megszűnése miatt az állam 2015-2017 között mentesül 28 milliárd forint lakástámogatási kiadás alól, viszont elesik 14 milliárd forint hitelintézeti járadéktól. 2015-ben még csak a teljes összeg 75 százalékával számolunk.

2 Az adózással kapcsolatos szabályváltozások

Az adózással kapcsolatos szabályváltozások három jogszabályban jelennek meg:

1. az egyes adótörvények és azokkal összefüggő más törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló törvény
2. A dohányipari vállalkozások 2015. évi egészségügyi hozzájárulásáról szóló törvény
3. a dohánytermék-kiskereskedelem integrált ellátásához szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvény

A költségvetési hatás szempontjából értékelhető összesen 27 intézkedés elsőkörös hatásainak számszerűsítését részletesen a Módszertani függelék tartalmazza, az alábbi tábla az eredményeket foglalja össze.

Intézkedés	2015	2016	2017	2018
Első házások kedvezménye	-0,600	-1,400	-2,000	-2,000
Cafeteria módosítások	Nem tulajdonítunk érdemi hatást			
Felsőoktatásnak nyújtott támogatás levonhatósága társasági adóalapról	Nem tulajdonítunk érdemi hatást			
Befektetési alapok pénzügyi különadója	0,900	1,200	1,500	1,800
Ukrán helyzet miatti kedvezmény	-5,000	0,000	0,000	0,000
Energiaadó emelése	0,693	0,792	0,787	0,783
Gázüzemű autók (autóbuszok és taxik kivételével) jövedéki adója 28 ft/nm ³	0,120	0,120	0,120	0,120
Fuvarozók jövedéki adója kisebb összegben igényelhető vissza	4,214	4,661	4,724	4,773
Magánfőzés szabályainak szigorítása	7,500	7,500	7,500	7,500
Katonai beszerzések áfa-mentessége	Nincs hatása az egyenlegre			
Portfoliókezelés áfa-körbe vonása	1,600	1,729	1,869	2,020
Önkormányzatok adóketési jogainak bővítése	Nem tulajdonítunk érdemi hatást			
Internetadó	Visszavonva			
Népegészségügyi termékadó kiterjesztése alkoholtermékekre	11,328	12,378	12,406	12,443
Bankkártyák egyszeri díja, bankkártyás fizetés illetékmentessé válása	-0,574	-0,574	-0,574	-0,574
Start-kártya megszüntetése	Nem tulajdonítunk érdemi hatást			
Munkahelyvédelmi Akcióterv részmunkaidősökre vonatkozó kedvezményének növelése	-3,000	-3,000	-3,000	-3,000
Távserencsejáték üzemeltetésének csak koncesszióhoz kötése	Nem tulajdonítunk érdemi hatást			
Élelmiszerlánc-felügyeleti díj	24,294	24,959	25,898	27,052
Környezetvédelmi termékadj kiterjesztése	10,000	10,113	10,257	10,406
5%-os áfa-körbe tartozó élelmiszertermékek körének bővítése	Nem tulajdonítunk érdemi hatást			
Reklámadó felső kulcsának emelése	0,200	0,200	0,200	0,200
Tranzakciós illeték alól mentesülnek nemzetgazdasági számlák	Nincs hatása az egyenlegre			
Dohányipari különadó	9,376	0,000	0,000	0,000
Dohánytermékek jövedéki adójának emelése	54,669	71,995	73,349	73,433
Egészségügyi szolgáltatási járulék emelése	0,511	0,511	0,511	0,511
A kétyermekes családi adókedvezményének fokozatos emelése 2016-tól	0,000	-15,000	-30,000	-43,000
Közvetlen hatások összesen	116,232	116,184	103,548	92,466
Közvetett hatás az áfa-bevételekre	20,552	25,544	25,956	26,028
Közvetett hatás a tao-bevételekre	-6,285	-4,742	-4,921	-5,140
Közvetett hatások összesen	14,267	20,802	21,035	20,889
Elsőkörös hatások összesen	130,498	136,986	124,583	113,354

Nagyságrendileg tehát a GDP 0,4 százalékának megfelelő adóemelésre kerül sor a következő években.

3 A költségvetési törvényjavaslat

3.1 A belső tételek egyenlege

A költségvetési törvény vitájában meghatározódó belső tételek egyenlegét az eredeti törvényjavaslat és a bizottsági módosító alapján határozzuk meg. Külön figyelmet kell fordítani azokra a tételekre, amelyek az ESA-módszertan szerinti egyenleget nem érintik.

A belső tételek 2015. évi egyenlege reálértéken gyakorlatilag megegyezik a 2014. évi módosított szinttel, viszont lényeges különbség, hogy 72 milliárd forint helyett már csak 32 milliárd forint a tartalék, és a közel azonos pénzforgalmi egyenleghez lényegesen rosszabb maastrichti egyenleg tartozik.

Amint az alábbi tábla mutatja, a módosító javaslat első ránézésre ugyan javítja 81,5 Mrd forinttal a belső tételek egyenlegét cserébe azért, mert gyakorlatilag ugyanennyivel rontja a külső tételek egyenlegét, de a belső kiadások csökkenéséből 45 Mrd forint olyan tétel, amely az ESA-egyenleget nem érinti. Ez azt jelenti, hogy az összefoglaló bizottsági módosító javaslat a maastrichti egyenleget 45 milliárd forinttal rontotta az eredeti javaslatához képest.

	Bevétel	Kiadás	Egyenleg
Eredeti javaslat			
Külső tételek	11909744,6	4490383,2	7419361,4
Belső tételek	4388271,1	11655604,3	-7267333,2
Kamat	82600,0	1112230,9	-1029630,9
Összesen	16380615,7	17258218,4	-877602,7
ESA-semleges	29,9	82751,0	-82721,1
Módosító javaslatok hatása			
Külső tételek	-81380,0	0	-81380,0
Belső tételek	13637,3	-67941,3	81578,6
Kamat	0	0	0,0
Összesen	-67742,7	-67941,3	198,6
ESA-semleges	0	-45450,0	45450,0
Összesen			
Külső tételek	11828364,6	4490383,2	7337981,4
Belső tételek	4401908,4	11587663,0	-7185754,6
Kamat	82600,0	1112230,9	-1029630,9
Összesen	16312873,0	17190277,1	-877404,1
ESA-semleges	29,9	37301,0	-37271,1

3.2 Költségvetési törvény makrogazdasági hatásai

A költségvetési törvény közvetlen hatásának becslésekor a kormány által benyújtott törvényjavaslat általános indoklásából indulunk ki, amely szerint változatlan áron számítva a közösségi fogyasztás 2015-ben 2 százalékkal csökken, a természetbeni társadalmi transferek szinten maradnak, a kormányzati beruházás viszont 5 százalékkal növekszik.³ A közösségi fogyasztás és a természetbeni társadalmi transferek összegeként adódó kormányzati fogyasztás, amely a GDP 20 százalékát teszi, reálértéken tehát 1 százalékkal csökken.

A költségvetési törvényhez benyújtott összegző módosító javaslat lényege közgazdasági szempontból a következő:

1. Megszünteti az államadósság-kezelés kapcsán eddig keletkezett pénzügyi tranzakciós illetéket, ami egyértelműen javítja az átláthatóságot.
2. Átvezeti a hitelintézeti járulék és a lakástámogatás tervszámán az árfolyamgát állami támogatása megszűnésének hatását, ami a kormány becslése szerint nettó 6,3 milliárd forinttal javítja a költségvetési egyenleget.
3. Átvezeti az adócsomaggal kapcsolatos, a parlamenti vita idején bekövetkezett változásokat.
 - a. Cafeteria: 36 Mrd forint csökkenés
 - b. Internet-adó: 12,8 Mrd forint csökkenés
 - c. Dohányipari különadó: 11,5 Mrd forint emelés
 - d. Reklámadó: 0,6 Mrd forint emelés

³ Ez az adat közvetlenül nem kiolvasható az indoklásból, de a 312. oldalon található 8. ábráról leolvasható, hogy a kormányzat 1 százalékkal járul hozzá a bruttó állóeszköz felhalmozás reálnövekedéséhez. Mivel a kormányzat súlya az összes beruházáson belül 20 százalék (ami egyébként 2016-tól 14 százalék alá esik a kormány terve szerint), ebből adódik, hogy maga a kormányzati beruházás 5 százalékkal növekszik.

- e. Népegészségügyi termékadó: 1 Mrd forint emelés
Összesen 11,8 milliárd forint egyenlegromlás.
- 4. Megnöveli a kormányzati fogyasztást 83 Mrd forinttal és a kormányzati beruházást 18 milliárd forinttal
- 5. Ezek ellentételezéseiként
 - a. Figyelembe veszi az élelmiszerlánc-felügyeleti díj emelését (21,4 Mrd forint)
 - b. Csökkenti a tartalékokat (27,8 Mrd forint)
 - c. Olyan előirányzatokat csökkent, amelyek az ESA-hiányt nem érintik (45,5 Mrd forint)⁴
- 6. Néhány adóbevételi tervszámot összesen 34,8 Mrd forinttal csökkent (figyelembe véve a kormányzati fogyasztás és beruházás növelésének adóvonzatait is)
 - a. Elektronikus útdíj-bevétel csökkentése 20 milliárd forinttal
 - b. Áfa csökkentése 11,8 Mrd forinttal
 - c. Munkát terhelő adók csökkentése 3 Mrd forinttal

Saját elemzésünk szempontjából csak a 4. és az 5. pont lényeges, mivel ezek azok a (belső) tételek, amelyek esetében valóban a költségvetési törvény határozza meg a valóságot. A többi esetben (külső tételek) a költségvetési törvény csak jó, vagy kevésbé jó becslést tud adni arra, hogy mi fog történni a valóságban. Természetesen a külső tételekre adott becslések bizonytalansága a költségvetési egyenleg-cél szempontjából fontos kockázat.

A módosító javaslat azt is jelenti, hogy a kormányzati fogyasztás nem 1 százalékkal csökken, hanem 0,4 százalékkal emelkedik, a kormányzati beruházás pedig nem 5, hanem 6,3 százalékkal nő.

4 A devizacsomag, az adócsomag és a költségvetés együttes hatása

4.1 Makropálya

A főbb makrogazdasági mutatók 2015. évi értékére gyakorolt hatások egymásra rakódását az alábbi táblázat foglalja össze:

	Alappálya	Devizacsomag	Adócsomag	Költségvetés	Új pálya
GDP	1,8	0,29	-0,09	0,29	2,3
Vásárolt fogyasztás	1,1	0,79	-0,21	-0,02	1,6
Természetbeni társadalmi juttatás	-0,2	0,00	0,00	1,38	1,2
Közösségi fogyasztás	-0,2	0,00	0,00	-0,59	-0,8
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-0,3	-0,03	-0,07	1,24	0,9
Export	4,3	-0,04	0,02	-0,15	4,1
Import	3,5	0,12	-0,03	-0,05	3,6
Fogyasztói árindex	2,6	0,01	0,50	-0,01	3,1
Versenyszféra bruttó reál átlagbér	-0,5	0,02	-0,53	-0,08	-1,1
Versenyszféra létszám	1,8	0,03	-0,01	0,01	1,9
Nemzetgazdasági létszám	1,4	0,02	-0,01	0,01	1,4
Munkanélküliségi ráta	12,8	0,00	0,00	0,00	12,8
HUF/EUR árfolyam	312,5	-0,07	0,04	-0,52	312,0
Három hónapos kamat	3,3	0,16	-0,05	0,16	3,6

⁴ Eximbank és MVM tőkeemelésének csökkentése 18, ill. 32 Mrd forinttal, viszont a Magyar Gáz Tranzit Zrt. és az Állami Erdőgazdaságok tőkeemelése 4, ill. 0,55 Mrd forinttal.

A három csomag együttesen tehát 0,5 százalékkal magasabb növekedést, lakossági fogyasztást és inflációt eredményez. Középtávra kitekintve, 2016-ban ismét 1 százalék alá esik a GDP növekedési üteme, a lakossági fogyasztás pedig visszaesik, ami a devizacsomag 2015. évi egyszeri hatásának eredménye.

	2011	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
GDP	1,6	-1,7	1,2	3,3	2,3	0,7	1,5	1,4
Vásárolt fogyasztás	0,7	-0,9	0,9	2,1	1,6	-0,4	0,5	1,3
Természetbeni társadalmi juttatás	0,0	-2,4	-4,5	2,0	1,2	-1,5	0,0	0,0
Közösségi fogyasztás	0,1	0,3	5,1	2,0	-0,8	0,5	0,0	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-5,5	-4,0	6,7	11,9	0,9	1,3	4,7	4,9
Export	6,4	1,7	5,3	5,9	4,1	4,5	4,6	5,7
Import	4,3	-0,1	5,3	7,4	3,6	4,2	4,7	6,7
Fogyasztói árindex	3,7	5,5	1,6	0,0	3,1	3,0	3,1	3,1
Versenyszféra bruttó reál átlagbér	1,6	1,7	2,0	3,0	-1,1	-0,4	-0,2	0,2
Versenyszféra létszám	1,4	1,3	0,8	3,1	1,9	1,5	0,9	0,9
Nemzetgazdasági létszám	0,8	1,7	1,6	-1,0	1,4	1,2	0,7	0,7
Munkanélküliségi ráta	10,9	10,9	10,2	13,0	12,8	12,7	12,7	12,6
HUF/EUR árfolyam	279,3	289,3	297,0	310,3	311,9	317,1	322,9	327,2
Három hónapos kamat	6,1	6,7	4,0	2,2	3,6	4,9	5,4	5,4

4.2 Az elsődleges egyenlegre gyakorolt teljes hatás

Az alábbi táblázat 2015-re vonatkozóan az alappályából kiindulva levezeti a külső tételek fő csoportjainak alakulását a három csomag hatására (részletesen ugyanez megtalálható a mellékletek közt):

Költségvetési tétel	Alappálya	Devizacsomag		Adócsomag		Költségvetés	Új pálya
		Első körös	Másodkörös	Első körös	Másodkörös		
Jövedelemadók és munkát terhelő járulékok	6 382,0	0,0	6,1	-5,0	0,0	0,2	6 383,4
Fogyasztási adók	4 069,7	0,0	21,7	100,0	6,9	11,3	4 209,7
Egyéb adók, járulékok és befizetések	1 123,0	-10,5	2,2	-44,8	-0,3	1,3	1 070,9
Nyugellátások	3 515,4	0,0	0,2	0,0	16,9	-0,3	3 532,2
Családi támogatások	543,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	543,2
Szociális juttatások	160,4	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	160,5
Egyéb külső kiadások	280,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	280,2
Külső tételek egyenlege	7 075,4	-10,5	29,8	50,2	-10,4	13,3	7 147,9
Belső tételek egyenlege	-7166,0	21,0	0,0	80,3	0,0	-121,0	-7185,8
Elsődleges egyenleg	-90,6	10,5	29,8	130,5	-10,4	-107,7	-37,8

(A táblázatban kerekítésből adódó eltérések előfordulhatnak.)

Amint látható, a legfontosabb elem, hogy az adócsomag mintegy 100 milliárd forinttal tovább emeli a fogyasztási adókat az alappályához képest, és ennek hatása végül megjelenik az elsődleges egyenlegben is.

4.3 A teljes egyenleg és az adósságráta várható alakulása

Míg az alappályán a 2014. évi reálértéken rögzítettük az önkormányzati szektor egyenlegét, addig a ebben a számításban a elfogadtuk a költségvetési törvény – lényegesen rosszabb feltételezését. A fentieket összegezve arra a következtetésre jutunk, hogy a tárgyalás alatt lévő költségvetési törvényjavaslat jelen formájában történő elfogadása esetén 2015-ben a költségvetési hiány eléri a GDP 2,8 százalékát, és ez csak a GDP 0,1 százalékának megfelelő tartalékot tartalmaz. Az egyenleg a 2016-2018 években sem javul, ezért 2016-tól egyre nagyobb mértékű kiigazítások válnak szükségessé.

Az adósságráta a GDP 79 százaléka körül stabilizálódik, tehát sem a hazai, sem az uniós előírásoknak a kirajzolódó költségvetési pálya nem felel meg.

5 Kockázatok

A 2015. évi költségvetés fent becsült várható alakulásához képest a negatív kockázatok között kiemelkedik:

1. a törvényjavaslatban szereplő, de teljesen ismeretlen tartalmú vagyoni bevétel (169 Mrd forint),
2. a törvényjavaslatban nem szereplő, de jogi szempontból előrehaladott állapotban lévő betonkeverő ügy (90 Mrd forint),
3. az elektronikus útdíj – kormányzati hatáskörben is meghozható – intézkedéssel egyelőre nem megalapozott emelése (20 Mrd forint) és
4. a költségvetési szervek lejárt tartozásai annak ellenére, hogy a költségvetési törvényjavaslat 60 Mrd forint keretet irányoz elő ezek rendezésére.

A pozitív kockázatok közt említhető:

1. az áfa-bevételek emelkedése a hatékonyabb ellenőrzések miatt („fehéredés”) és
2. a Paks2 beruházás, amelyre 28 Mrd forintot szán a kormány 2015-ben, de nem kizárt, hogy beruházás esetleges csúszása miatt a beruházó csak a keret egy része használja fel az év végéig.

6 MELLÉKLETEK

1. Melléklet: a pénzforgalmi elsődleges tételek levezetése, 2015

BEVÉTELI OLDAL	Alappálya	Devizacsomag		Adócsomag		Kötségvetés	Új pálya
		Első körös	Másodkörös	Első körös	Másodkörös		
Kötségvetési tétel							
Gazdálkodó szervezetek befizetései							
Társasági adó	364,6	0,0	2,4	-11,3	1,6	2,2	359,6
Hitelintézeti járadék	21,4	-10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	10,9
Pénzügyi szervezetek különadója	149,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	149,9
Pénzügyi tranzakciós illeték	254,7	0,0	0,0	-56,6	0,0	0,0	198,1
Biztosítási adó	29,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	29,2
Távközlési adó	56,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	56,2
Egyes ágazatokat terhelő különadó	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cégautóadó	32,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	32,2
Energiaellátók jövedelemadója	50,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	50,4
Egyszerűsített vállalkozói adó	105,3	0,0	0,3	0,0	0,2	0,3	106,1
Kisvállalati adó	12,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,9
Kisadózók tételes adója	42,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	42,3
Közmű adó	55,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,8
Reklámadó	6,4	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	6,7
Energiaadó	14,6	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	15,3
Környezetterhelési díj	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4
Környezetvédelmi termékdíj	55,7	0,0	0,1	10,0	0,0	0,1	65,9
Hulladéklerakási járulék	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8
Bányajáradék	48,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	48,7
Innovációs járulék	58,7	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	59,0
Egyéb befizetések	22,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,5
Korkedvezménybiztosítási járulék	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Fogyasztáshoz kapcsolt adók							
Általános forgalmi adó	3 015,5	0,0	20,6	22,2	7,7	10,8	3 077,0
Jövedéki adó	898,4	0,0	0,0	66,5	-0,9	0,2	964,1
Játékadó	46,2	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	46,7
Kulturális adó	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Regisztrációs adó	21,1	0,0	0,3	0,0	-0,1	0,3	21,7
Gépjárműadó	43,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	43,6
Népegészségügyi termékdíj	20,3	0,0	0,1	11,3	0,0	0,0	31,7
Baleseti adó	24,6	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	24,8
Lakosság befizetései							
Személyi jövedelemadó	1 629,8	0,0	1,2	-0,6	-0,4	-0,7	1 629,3
Adóbefizetések	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Illeték befizetések	118,2	0,0	1,7	0,0	-0,4	0,9	120,5
M.személyek jogviszony megszűnésével kapcs. különadó	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	11,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,5
Munkát terhelő járulékok							
Munkáltatói és biztosítói járulék (NyAlap, EAAlap és MPA) és EHO	4 177,5	0,0	1,9	6,9	-1,5	-1,9	4 182,8
Rehabilitációs hozzájárulás	66,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	66,9
Szakképzési hozzájárulás	62,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	62,9
TB-alapok egyéb külső járulékbefizetései	42,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,3
Bérgarancia támogatások törlesztése	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Külső bevételek összesen	11 574,7	-10,5	30,0	50,2	6,6	12,8	11 664,0
KIADÁSI OLDAL							
Kötségvetési tétel							
Nyugellátások							
Nyugellátások	3 515,4	0,0	0,2	0,0	16,9	-0,3	3 532,2
Családi támogatások							
Családi pótlék	323,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	323,1
Anyasági ellátás	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7
Apákat megillető munkaidő kedvezmény megtérítése	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2
TGYÁS	41,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,3
GYED	105,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	105,0
GYES	53,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,0
GYET	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,8
Szociális juttatások							
Passzív ellátások	53,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,8
Bérgarancia kifizetések	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9
Táppénz	68,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	68,1
Vakok és fogyatékosok ellátásai	33,5	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	33,7
Egyéb külső kiadások							
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	280,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	280,2
MNB veszteségtérítés	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Külső kiadások összesen	4 499,3	0,0	0,3	0,0	17,0	-0,5	4 516,1
Külső tételek egyenlege	7 075,4	-10,5	29,8	50,2	-10,4	13,3	7 147,9
Belső tételek egyenlege	-7 166,0	21,0	0,0	80,3	0,0	-121,0	-7 185,8
Elsődleges egyenleg	-90,6	10,5	29,8	130,5	-10,4	-107,7	-37,8

2. melléklet: A fő költségvetési aggregátumok alakulása folyó áron

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Külső tételek	6103	6412	6887	7204	7459	7683	7957
Belső tételek	-5645	-6200	-6938	-7186	-7404	-7636	-7870
Elsődleges egyenleg	458	212	-50	18	55	47	87
Kamategyenleg	-1056	-1145	-1059	-1084	-1137	-1188	-1198
A központi alrendszer egyenlege	-599	-933	-1109	-1065	-1082	-1141	-1111
Önkormányzati alrendszer egyenlege	90	115	115	15	15	16	16
ESA-híd a központi kormányzatban	-154	94	29	127	108	112	97
Kormányzati szektor egyenlege	-663	-724	-965	-923	-958	-1013	-997
Egyenlegcél (hatályos konvergencia program szerint)	-771	-806	-905	-913	-835	-652	-679
Eltérés	-108	-81	60	10	123	361	319
Szabad tartalék	0	0	72	32	33	34	35
Intézkedési szükséglet a zárolásokon felül		-81	-12	-22	90	327	283
GDP	28549	29846	31192	32415	33494	34861	36309

3. melléklet: A fő költségvetési aggregátumok alakulása a GDP arányában

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Külső tételek	21,4%	21,5%	22,1%	22,2%	22,3%	22,0%	21,9%
Belső tételek	-19,8%	-20,8%	-22,2%	-22,2%	-22,1%	-21,9%	-21,7%
Elsődleges egyenleg	1,6%	0,7%	-0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%
Kamategyenleg	-3,7%	-3,8%	-3,4%	-3,3%	-3,4%	-3,4%	-3,3%
A központi alrendszer egyenlege	-2,1%	-3,1%	-3,6%	-3,3%	-3,2%	-3,3%	-3,1%
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0,3%	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ESA-híd a központi kormányzatban	-0,5%	0,3%	0,1%	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%
Kormányzati szektor egyenlege	-2,3%	-2,4%	-3,1%	-2,8%	-2,9%	-2,9%	-2,7%
Egyenlegcél (hatályos konvergencia program szerint)	-2,7%	-2,7%	-2,9%	-2,8%	-2,5%	-1,9%	-1,9%
Eltérés	-0,4%	-0,3%	0,2%	0,0%	0,4%	1,0%	0,9%
Szabad tartalék	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Intézkedési szükséglet a tartalékok zárolásán felül	0,0%	-0,3%	0,0%	-0,1%	0,3%	0,9%	0,8%

4. melléklet: az államadósság alakulása

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Központi kormányzat bruttó adóssága (Mrd forint)	21378	22648	24308	25412	26573	27764	28888
Önkormányzati szektor adóssága (Mrd forint)	1031	434	-12	-27	-43	-58	-75
Kormányzati szektor bruttó adóssága	22408	23082	24296	25385	26531	27705	28813
Nominál GDP	28549	29846	31192	32415	33494	34861	36309
Kormányzati szektor adósságrátája	78,5%	77,3%	77,9%	78,3%	79,2%	79,5%	79,4%
Implicit kamatláb	4,82%	4,92%	5,00%	4,40%	4,39%	4,38%	4,31%

7 Módszertani függelék

7.1 Az adózással kapcsolatos szabályváltozások

7.1.1 Első házások kedvezménye

Amennyiben egy házaspár legalább egyik tagja az első házasságát köti, a házastársak összesen havi 5000 forint személyi jövedelemadó-kedvezményre jogosultak. A kedvezmény a házasságot követő 2 évig, de legfeljebb a családi adókedvezményre való jogosultságig tart.

A KSH adatai szerint az évente körülbelül 30 ezer a megkötött első házasságok száma. Ha felső becslésként feltételezzük, hogy minden pár teljes mértékben igénybe tudja venni a kedvezményt, akkor a bevezetéstől számított második év után a közvetlen hatás (2 X 30 ezer pár X 60 ezer forint =) 3,6 milliárd forint. A bevezetés évében, 2015-ben még csak 30 ezer pár, és csak átlagosan 30 ezer forint kedvezményt tud igénybe venni, mivel a házasságkötések időpontja az éven belül eloszlik. Ennek megfelelően a közvetlen hatás 2015-ben 900 millió forint, amely 2016-ra 2,7 milliárd forintra emelkedik. A felső becslés három tényező miatt is csökkentendő

1. Magyarországon a gyermekek 37 százaléka házasságon kívül születik, tehát a házasságot kötők között is nagy számban vannak olyanok, akik már nevelnek gyermeket
2. a házasságot kötők egy része nem rendelkezik olyan jövedelemmel, amellyel szembe a kedvezmény érvényesíteni tudná. Ezzel kapcsolatban indikatív, hogy a 2 gyermeket nevelőknek járó (gyermekenként havi 10 ezer forint) családi adókedvezmény 10 százalékát a párok nem tudták kihasználni
3. A házasságkötés után kevesebb, mint két évvel megszülető gyermekek miatt is csökken a tényleges igénybevételi arány.

Bár valószínűleg a kormány célja a kedvezménnyel a gyermekszületés előtti házasságkötések ösztönzése, ilyen viselkedési hatással nem számolunk.

Ezek alapján azzal számolunk, hogy a 2015-2017 években rendre **0,6 – 1,4 – 2,0 Mrd forint** közvetlen hatással jár az intézkedés.

7.1.2 Cafeteria módosítások

A béren kívüli juttatások kedvezményesen adható teljes összege évi 500 ezer forintról 450 ezer forintra csökken. További módosítás, hogy Széchenyi Pihenő Kártya nélkül legfeljebb 200 ezer forintig adható kedvezményesen béren kívüli juttatás, azaz 200 ezer forint felett csak a SZÉP kártya adható kedvezményesen. Az egyes juttatások keretösszegei változatlanok maradnak.

Az intézkedésnek érdemi költségvetési hatást **nem** tulajdonítunk, mivel várhatóan nem befolyásolja a munkáltatók által biztosított, béren kívüli juttatások teljes összegét, csak a különféle cafeteria-fajták közti megoszlást módosítja a SZÉP-kártyák javára.

7.1.3 Felsőoktatásnak nyújtott támogatás levonhatósága társasági adóalapból

A vállalkozásnak lehetősége nyílik, hogy a felsőoktatási támogatási megállapodás keretében a felsőoktatási intézménynek átutalt összeg 50 százalékával csökkentse az adóalapját. Eddig hasonló mértékű adóalap-csökkentést a Magyar Kármentő Alap és a Nemzeti Kulturális Alap részére adott támogatás nyújtott.

Tekintettel arra, hogy a felsőoktatási intézménynek támogatása nem az adóból – mint a sportcélú támogatások esetében – csak az adóalapból írható le, nem számolunk azzal, hogy az ilyen jellegű támogatások a korábbiaknál jobban elterjednének. A jelenlegi támogatások (pl. cégek által szponzorált tanszéki helyek) után ugyan igénybe vehető a kedvezmény, de ezek összege szakértői becslések szerint **nem jelentős**.

7.1.4 Befektetési alapok pénzügyi különadója

A módosítás értelmében az alapkezelők csak a befektetési alapok általuk kezelt vagyona után kötelesek vagyonarányos különadót fizetni, az egyéb magán- és jogi személyek kezelt vagyona után nem. A különadó mértéke évi 0,05 százalék, amelyet a negyedév végén fennálló állomány alapján kell kiszá-

mítani és megfizetni. Ezzel együtt megszűnik a befektetési alapkezelők mérlegfőösszeg alapján fizetett pénzügyi különadója.

A befektetési alapok nettó eszközértéke 2014. október végén 5566 milliárd forint volt. Erre vetítve az adókulcsot 2,8 milliárd forint bevétel várható. Ha figyelembe vesszük, hogy az elmúlt 8 évben a befektetési alapok nettó reál eszközértéke éves átlagban 7 százalékkal növekedett, akkor 2015-ben az adó összege meghaladhatja a 3 milliárd forintot. Mivel a befektetési alapokat terhelő 2,1 milliárd forint pénzügyi különadó ezzel párhuzamosan megszűnik, ezért a két intézkedés eredő egyenleg-hatása **0,9 milliárd forint**, amely középtávon évente **300 millió forinttal** növekedhet.

7.1.5 Ukrán helyzet miatti kedvezmény

Az adószámmal rendelkező adózók adó-visszatérítést kaphatnak, ha az ukrainai konfliktusban megsérült befektetett eszközein 100 ezer forintnál nagyobb kárt szenvedtek el. Egy adózó legfeljebb **5 milliárd forint** visszatérítésre jogosult, illetve az összes adó-visszatérítés legfeljebb 15 milliárd forint lehet. A jogosultság tekintetében a befektetett eszköz lehet tárgyi eszköz, ukrainai székhelyű vállalkozással szemben követelés, ukrainai székhelyű vállalkozás által kibocsátott értékpapír vagy ukrainai székhelyű kapcsolt vállalkozásban fennálló tulajdoni részesedés, ehhez kapcsolódó cégtérték.

Az intézkedés feltételezésünk szerint egyetlen alkalommal és csak egyetlen pénzügyi intézetet, az OTP-t érinti. Tekintettel arra, hogy az OTP, mint a többi érintett bank, 2014-ben képzett céltartalékot a devizahiteles elszámolások miatti veszteségekre, ezért 2014 decemberében társasági adófeltöltési kötelezettsége nem keletkezik, következésképp a szóban forgó adókedvezmény az állam 2014-es adóbevételeit nem érinti. A kedvezmény akkor válik effektívvé, amikor az OTP-nek először kellene ennek hiányában ténylegesen társasági adót fizetnie. Várakozásunk szerint erre – a bank eredményét rontó újabb állami beavatkozás hiányában – 2015-ben fog sor kerülni.

7.1.6 Energiaadó emelése

Az energiát értékesítők által fizetendő energiaadó mértéke 5,5% körüli mértékkel emelkedik. Az egyes tételek szerint a villamos-energia adója 295-ről 310,5 Ft/MWh-ra, a földgázé 88,5-ről 93,5 Ft/GJ-ra, míg a széné 2390-ről 2516 Ft/kg-ra.

Az elmúlt évek tapasztalata szerint az energiaadó emelése nem jár a felhasznált mennyiségek csökkenésével, ezért viselkedési hatással nem számolunk. Az adóemelés közvetlen hatása éves szinten **7-800 millió forint**. Mivel az energiaadó alól kifejezetten mentesül a lakossági energia-felhasználás, ezért itt közvetett áfa-bevételi hatással nem kell számolni.

7.1.7 A sűrített gáz jövedéki adójának emelése

A gázüzemű járművek üzemanyagának jövedéki adója a jelenlegi 0 Ft/nm³-ről 28 Ft/nm³-re emelkedik. A gázüzemű autóbuszok, valamint a gázüzemű taxik üzemeltetői azonban a befizetett jövedéki adót teljes összegben visszaigényelhetik.

Tekintettel arra, hogy 2014 áprilisában álltak üzembe az első gázüzemű buszok⁵ és taxik,⁶ ezért azzal számolunk, hogy a 28 Ft/nm³ jövedéki adó bevezetése a teljes – 2013. október és 2014. szeptember között 4,3 millió nm³ forgalmat érinti. Ennek alapján a várható adóbevétel éves szinten **120 millió forint**. A forgalom érdemi növekedésével nem számolunk, mivel a jövedéki adó emelése és a benzinárak csökkenése együttesen jelentősen csökkenti a gázüzemre átállás megtérülését. A jövedéki adó kivetése közvetve az áfa-bevételeket is emeli, **32 millió forinttal**.

7.1.8 Fuvarozók jövedéki adója kisebb összegben igényelhető vissza

A fuvarozók a tevékenységükhöz felhasznált gázolaj jövedéki adójából eddig literenként 17 forintot igényelhettek vissza, míg az adóváltoztatást követően 11 forintot.

⁵ <http://www.bkk.hu/2014/04/forgalomba-allnak-budapestben-az-elso-foldgazuzemu-buszok/>

⁶ <http://www.budapesttaxi.hu/sajtoanyag.php>

A NAV-tól kapott információk szerint 2013-ban – 17 forint/liter kedvezmény mellett – 12 milliárd forint adót igényeltek vissza a fuvarozók. Ennek alapján a kedvezmény 11 forint /literre csökkentése várhatóan **4,2 Mrd forint** egyenlegjavító hatással jár.

7.1.9 Magánfőzés szabályainak szigorítása

Megszűnik a bérfőzetés adómentessége az első 50 literre, a jövedéki adó mértéke tiszta szesze számítva 167 ezer forint hektoliterenként. Az 50 liter feletti mennyiség adója változatlanul, 333 385 forint marad hektoliterenként. A magánfőzés határa, mely csak saját termésű gyümölcsöt lepárlókra vonatkozik – 200-ról 50 literre csökken, míg a magánfőzött párlat után évi 1000 forint adót kell megfizetni.

A házi pálinkafőzés adómentessé tételét megelőzően a bérfőzési szeszadó 50 liter alatti kedvezményes adótétele 138500 forint volt. Akkor ebből az adónemből éves szinten 6-7 Mrd forint adóbevétele keletkezett. A 2015-től bevezetendő díjtétel mellett a várható bevétel **7-8 Mrd forint**

7.1.10 Katonai beszerzések áfa-mentessége

A katonai, rendvédelmi feladatokhoz szükséges termékek, szolgáltatások központi költségvetési szerv részére történő értékesítése mentesül az ÁFA alól.

Nem számolunk a költségvetési egyenlegre gyakorolt hatással.

7.1.11 Portfóliókezelés áfa-körbe vonása

Megszűnik a portfólió-kezelés áfa mentessége az intézmények részére nyújtott szolgáltatás kivételével.

A privátbanki ügyfelek jelenleg 3000 milliárd forint nagyságrendű vagyont tartanak számláikon.⁷ Szakértői becslések szerint azonban ennek csak 20 százalékára vonatkozik az új szabályozás, mivel nem minősül portfólió-kezelésnek, ha az egyes tranzakciókra az ügyfél adja a konkrét utasításokat, ami pedig a jellemző eset. 1 százalék körüli vagyonarányos jutalékkal és 27 százalékos áfa-kulccsal számolva a 2015-ben várható bevétel **1,6 milliárd forint**, de ez inkább felső becslésnek tekinthető, mivel elképzelhető viselkedési alkalmazkodás. Ha a 2006-2013 közötti trendek folytatódását tételezzük fel, akkor az adóalap – és ezzel együtt az adóbevételek – a későbbi években reálértéken 5 százalékkal fog növekedni.

7.1.12 Önkormányzatok adókivetési jogainak bővítése

Az önkormányzatok saját hatáskörben vehetnek ki adókat olyan adótárgyakra, amelyet nem terhel törvényben szabályozott közteher. A kivetett települési adónak nem lehet alanya szervezet, az állam vagy vállalkozó.

Az egyes önkormányzatok aktuális és várható pénzügyi helyzetére, ill. középtávú költségvetési terveire vonatkozó információk hiányában **nem** számolunk a költségvetési egyenlegre gyakorolt hatással

7.1.13 Internetadó

Az eredetileg benyújtott törvényjavaslat az internetforgalom arányában (150 Ft/GB) vetett volna ki adót az internetszolgáltatókra. Az összegző módosító javaslat a bevezetendő adót eltörölte.

A javaslat visszavonása miatt költségvetési hatással **nem** számolunk.

7.1.14 Népegészségügyi termékadó kiterjesztése alkoholtermékekre

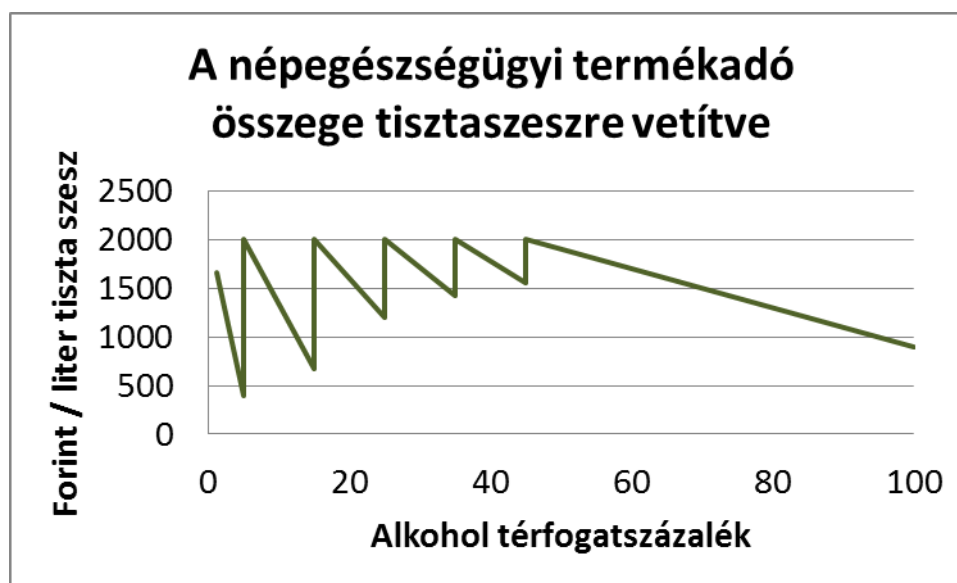
A népegészségügyi termékadó alá eső termékek köre az alkoholtermékekkel bővül. Az adót az alkoholtartalom szerinti sávok alapján kell megfizetni. Az adó alól mentesül a gyümölcs párlat, a gyógyszernek minősülő készítmények, illetve a legalább hét különböző gyógynövény felhasználásával előállított ital.

7

http://www.portfolio.hu/befektetesi_alapok/privat_bank/titokzasos_szarnyalas_a_bankszektorban.196894.html

Alkoholtartalom	Adó mértéke (Ft/liter)
1,2 és 5 térfogatszázalék között	20
5 és 15 térfogatszázalék között	100
15 és 25 térfogatszázalék között	300
25 és 35 térfogatszázalék között	500
35 és 45 térfogatszázalék között	700
45 térfogatszázaléknál nagyobb	900

Mivel nem áll rendelkezésünkre statisztika a különféle italok mennyiségének alkoholfok szerinti megoszlásáról, az új adót átszámítjuk tiszta szesz egyenértékesre. Az alábbi ábra azt mutatja, hogy az új adó tiszta szesz egyenértékesre vetítve mekkora terhelést jelent az alkohol tartalom függvényében.

Ennek alapján abszolút alsó becslésnek az 500, abszolút felső becslésnek a 2000 forint / hektoliterfok jövedéki adó egyenértékest tekinthetjük. Becslésünket 1500 forint átlagértéket feltételezve számítottuk. Mivel az alkoholtermékek jövedéki adótétele jelenleg 3333 ft / hektoliterfok, ezért az új adót úgy tekinthetjük, mintha a 3333 forintos adótétel 1500 forinttal emelkedne.

A NAV adatai szerint 2013-ban összesen 11 638 hektoliterfok volt az alkohol termékek jövedéki adó-alapja. Ebből 745 hektoliterfok (6,4 százalék) volt pálinka, amelyet az új törvény mentesít. 2014 első 9 hónapjának adatai alapján a teljes mennyiség 5 százalékkal nőtt, de a pálinka részesedése csökkent. Az új adó közvetlen költségvetési egyenlegjavító hatása 2015-ben **11 Mrd forint**, amely a továbbiakban jó közelítéssel a reálfogyasztás ütemében növekszik. A termékdíj bevezetése közvetve az áfa-bevételek várható növekedését is eredményezi **3 Mrd forint** összeggel.

7.1.15 Bankkártyák egyszeri díja, bankkártyás fizetés illetékmentessé válása

A bankkártyás fizetések után nem kell tranzakciós illetéket fizetni, helyette a bankkártyás fizetési műveletek utáni egyszeri díjat vezetnek be. A díj mértéke érintésmentes fizetési funkció használata esetén évi 500 forint, e nélkül évi 800 forint.

Az MNB statisztikái szerint 2014 második félévében 9 millió bankkártya volt forgalomban, amelyek közül 2,7 millió kártya rendelkezett érintés nélküli fizetési funkcióval. A hazai kibocsátású fizetési kártyákkal belföldön lebonyolított vásárlási tranzakciók értéke 2013 második félévében és 2014 első félévében összesen 2115 milliárd forint volt. A javaslat alapján a 2,7 millió érintésmentes fizetésre alkalmas kártya után darabonként 500, a többi kártya után darabonként 800 forint adóbevétel keletkezik, ami összesen 6,351 milliárd forint. Ezzel szemben viszont az állam lemond a – 2014-ben várhatóan 2115 Mrd forint – vásárlási forgalom 0,3 százalékának megfelelő tranzakciós illetékről (feltéte-

lezve, hogy a tranzakciós illeték felső határa ebben a körben gyakorlatilag nem effektív), ami 6,925 Mrd forint. Statikus szemléletben tehát a hatás 574 millió forint tranzakciós illetékbevételecsökkenés. Dinamikus szemléletben a kártyák terjedése növelheti, viszont a készpénzhasználat visszaszorulása csökkentheti a bevételt, ezért középtávon nem számolunk az egyenleghatás nominális változásával.

7.1.16 Start-kártya megszüntetése

A Start-kártyák 2013. január 1-e után már nem igényelhetők, a kiváltott kártyák utáni kedvezmények pedig legkésőbb 2014. december 31-én lejárnak, ezért a jogszabályban megszűnnek a Start-kártyával kapcsolatos rendelkezések.

A költségvetési egyenlegre gyakorolt hatással **nem** számolunk.

7.1.17 Munkahelyvédelmi Akcióterv részmunkaidősökre vonatkozó kedvezményének növelése

A gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben vagy gyermeknevelési támogatásban részesülő munkavállaló esetén a részmunkaidős foglalkoztatásra a teljes munkaidős foglalkoztatással egyezően legfeljebb havi 100 ezer forint jövedelemig lehet igénybe venni a kedvezményt, míg korábban csak a 100 ezer forintnak a részmunkaidő teljes munkaidőhöz mért arányában lehetett. A Munkahelyvédelmi Akcióterv által érintett többi csoport esetében a részmunkaidőben foglalkoztatottak után változatlanul, azaz a felső határnak a részmunkaidő teljes munkaidőhöz mért arányában lehet igénybe venni a kedvezményt.

Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter 2013. július 11-i nyilatkozata⁸ szerint havi átlagban 22,8 ezer kismamát érintett a szóban forgó kedvezmény.

A KSH adatai szerint 2014-ben 165 ezer nő dolgozik részmunkaidőben. Seres (2011) szerint 2009-ben a részmunkaidőben foglalkoztatott nők közül 10 százalék volt, aki gyermek gondozása miatt vállalt részmunkaidőt.⁹ Ennek alapján 16-17 ezer fő az érintett létszám.

Ha a részmunkaidősök eddig 5 órában dolgoztak, és ezért csak a teljes kedvezmény 5/8 része illette meg a munkáltatójukat, akkor a járulékkedvezményt igénybevevő, gyermeket nevelő nők 22,8 ezres létszáma eddig csak 16,6 ezer főnek felelt meg, ami a jövőben valóban 22,8 ezerre emelkedik. Az emelkedés százalékos mértéke 37 százalék.

A nemzetgazdasági miniszter nyilatkozata szerint 2013 első 5 hónapjában a kismamák után 2,44 milliárd forint támogatást igényeltek a munkáltatók, ami éves szinten 5,6 milliárd forintnak felel meg. Figyelembe véve az intézkedés 2013 eleji bevezetésének hatását 2014-ben a kedvezmény összege elérheti a 7-8 milliárd forintot, amire vetítve a 37 százalékos hatást a 2015-től hatályba lépő kiterjesztés közvetlen hatása **2,5-3 Mrd** forintnak felel meg.

7.1.18 Távszerencsejáték üzemeltetésének csak koncesszióhoz kötése

Távszerencsejátékot csak a jelenleg kaszinókoncesszióval rendelkező szereplő szervezhet.

Az intézkedésnek költségvetési egyenleghatást **nem** tulajdonítunk.

A költségvetési egyenlegre gyakorolt hatással **nem** számolunk.

7.1.19 Élelmiszerlánc-felügyeleti díj

Az élelmiszerlánc-felügyeleti díjat a napi fogyasztási cikkek értékesítéséből származó, jövedéki adó és népegészségügyi termékadó nélkül számított árbevétel alapján kell megfizetni. Az egyes sávok és az azokhoz tartozó kulcsok mértéke a következő:

⁸ <http://mno.hu/gazdasag/bevaltotta-a-remenyeket-a-munkahelyvedelmi-akcioterv-1171954>

⁹ http://epa.oszk.hu/00000/00017/00180/pdf/04_seres.pdf

Árbevétel sáv (Mrd ft)	Felügyeleti díj
-0,5	0%
0,5-50	0,10%
50-100	1%
100-150	2%
150-200	3%
200-250	4%
250-300	5%
300-	6%

A tervezett szabályozás az élelmiszerfelügyeleti tevékenység költségét döntő részben az egyetlen gazdasági egységként működő nagy forgalmú kiskereskedelmi láncokat terheli. Mivel nem állnak rendelkezésünkre cég szintű adatok a napi fogyasztási cikkek részesedéséről a teljes forgalomból, ezért erre vonatkozóan egyszerű feltételezésekkel éltünk: a Tesco, az Auchan és a Metro esetében 66 százalék, a többi esetben 95 százalék az arány. A 9 legnagyobb cég esetében így az átlagérték 80 százalék.

	Nettó árbevétel	Napi fogyasztási cikk		Becsült díj
		részedése (%)	becsült értéke	
Tesco	599 062	66	395 381	13 272
Spar	384 632	95	365 400	11 474
Auchan	272 135	66	179 609	2 438
Lidl	227 445	95	216 073	3 692
Penny Market	160 101	95	152 096	1 612
Metro	104 431	66	68 924	239
Aldi	79 106	95	75 151	301
DM	70 000	95	66 500	215
Rossmann	43 242	95	41 080	41
Összesen	1 940 154	80	1 560 214	33 283
Eredeti terv				8 990
Közvetlen hatás				24 294

A számított díjbevétel összesen 33 Mrd forint, ami **24,3 Mrd forinttal** haladja meg a jelenleg hatályos törvény jogszabályok szerint várható 9 milliárd forint felügyeleti díjbevételt. Ez azonban közvetlenül nem javítja a költségvetési egyenleget, mivel az élelmiszerbiztonsági felügyeleti szerv (NÉBIH) a kormányzati kommunikáció szerint saját tevékenységét finanszírozza belőle. A felügyeleti díj áthárításával egyelőre nem számolunk, mivel nem tudjuk becsülni, hogy a funkciójában diszkriminatív adó bevezetésére az érintett cégek hogyan fognak reagálni. Ennek megfelelően a társasági adóban számítottunk elmaradásra a 19 százalékos kulcs szerint.

7.1.20 Környezetvédelmi termékdíj kiterjesztése

A környezetvédelmi termékdíj tételei megváltoznak, valamint a termékek köre kibővül az irodai papírral, a háztartási vegyi árukkal (például szappan, mosószer, szépség- és testápoló készítmények), valamint a művirágokkal.

Termékdíj tétel (Ft/kg)	2014	2015
Gumiabroncs	52	57
Csomagolószer		
Műanyag	42	57
Társított	50	57
Társított rétegzett italkarton	28	19
Fém	20	19
Papír, fa, természetes alapú anyag	20	19
Üveg	17	19
Egyéb	50	57
Kereskedelmi csomagolószer		
Műanyag	60	
Műanyag bevásárló-reklám táska	1800	1900
Üveg	17	
Társított	300	
Társított rétegzett italkarton	130	
Fém	300	304
Egyéb	300	
Kenőolaj	112	114
Elektrolittal feltöltött akkumulátor	60	57
Elektrolittal fel nem töltött akkumulátor	80	57
Reklámhordozó papír	64	85
Háztartási nagygépek	50	57
Háztartási kisgépek	50	57
IT és távközlési berendezések	50	57
Szórakoztató elektronikai cikkek	100	114
Elektromos és elektronikus barkácsgépek, szerszámok	50	57
Játékok, szabadidős és sportfelszerelések	50	57
Ellenőrző, vezérlő és megfigyelő eszközök	50	57
Adagoló automaták	100	114
Rádiótelefon készülék	500	304
Egyéb műanyag termék		
Műanyag művirág, levél- és gyümölcsutánzat és ezek részei, ezekből készült áruk		1900
Egyéb vegyipari termék		
Szappanok, szerves felületaktív anyagok, mosószerek		11
Szépség- vagy testápoló készítmények		57
Irodai papír		19

A már korábban adóztatott termékek összes adóterhelése további 6-7 milliárd forinttal növekszik.¹⁰

¹⁰ http://www.muanyagegumi.hu/images/stories/pdf/2014/M547_2014.pdf

Termékkör	2013-ban adóztatott mennyiség (kg)	Díjtétel változása (ft/kg)		Adóbevételi hatás (m HUF)	
		minimum	maximum	minimum	maximum
Akkumulátor	33048674	-23	-3	-760,1	-99,1
Csomagolószerek	1103551858				
Papír	330000000	-1	-1	-330,0	-330,0
Fém	100000000	-1	-1	-100,0	-100,0
Üveg	50000000	2	2	100,0	100,0
Fa	175000000	-1	-1	-175,0	-175,0
Műanyag	200000000	15	15	3000,0	3000,0
Egyéb	248551858	7	7	1739,9	1739,9
Egyéb kőolajtermék	105172220	2	2	210,3	210,3
Elektromos, elektronikai berendezés	75331195	7	14	527,3	1054,6
Gumiabroncs	95135429	5	5	475,7	475,7
Reklámhordozó papír	70357093	21	21	1477,5	1477,5
Összesen	2586148327			6165,6	7353,9

Irodai papírból az éves felhasználás szakértői becslések szerint 50 ezer tonna, amely a 19 forint/kg díjtétel mellett 1 milliárd forint termékdíj-bevételt eredményez.

A szappan, mosószer és szépségápolási termékek adóztatásából további 2 milliárd forint várható a lakossági felhasználási statisztikák¹¹ alapján. (Az ipari felhasználókat érdemben nem érinti ez az adó, mivel bizonyos csomagolásméret felett a termékek adómentesek.)

A termékdíj-bevétel formájában várható többlet tehát **10 milliárd forint**, amelyet tovább növel az áfa, mivel a termékdíj összege beépül az áfa adóalapjába. A 27 százalékos kulcs szerint keletkező áfa-bevételi többlet értéke **2,7 Mrd forint**.

7.1.21 5%-os áfa-körbe tartozó élelmiszertermékek körének bővítése

Az 5%-os körbe tartozó termékek köre kibővül az élő vagy félig feldolgozott szarvasmarha, juh, kecskehússal.

Az intézkedésnek **nem** tulajdonítunk érdemi költségvetési hatást, mivel csak a húsipari vertikum egyes szereplőinek likviditási helyzetét javítja azáltal, hogy leveszi róluk a végtermékek 27 százalékos áfájának megelőlegezési terhét, ami makroszinten marginális mértékű tőkeköltség-csökkenést eredményez.

7.1.22 Reklámadó felső kulcsának emelése

A reklámadó legfelső kulcsa (az adóalap 20 milliárd forint feletti része után fizetendő adó) a korábbi 40%-ról 50%-ra emelkedik.

Mivel 20 milliárd forint feletti bevétele 2013-ban egyedül az összesen 23 milliárd forint bevételt termelő RTL Klub csatornának volt, ezért az intézkedés közvetlen hatását első közelítésként – viselkedési hatást nem feltételezve – a 20 milliárd forint sávhatár feletti rész 10 százalékával becsültük, ami 300 millió forint.

Ha figyelembe vesszük, hogy a tévés hirdetési piac az elmúlt évek tapasztalata szerint folyamatosan zsugorodik, továbbá az állam 2014-től gyakorlatilag nem rendel hirdetést az RTL-től,¹² akkor valószínű, hogy a bevételi többlet nem fogja meghaladni a **200 millió forintot**.

7.1.23 Tranzakciós illeték alól mentesülnek nemzetgazdasági számlák

A Kincstár által, a NAV részére vezetett számlák eddig mentesültek a pénzügyi tranzakciós illeték megfizetése alól, míg a változtatást követően valamennyi nemzetgazdasági számla mentesül az illeték alól. Ezen túl illetékmentessé válik a kincstár által a köznevelési, szociális területen működő nem-

¹¹ www.duf.hu/fooldal/rop-4-kutatas

¹² http://hvg.hu/itthon/20140310_RTL_TV2_mediapiac_harc

állami intézmények részére biztosított hozzájárulás, valamint az önkormányzatok részére a forgótőke kezelésére vezetett számlán végrehajtott műveletek. Javítja az átláthatóságot, amennyiben az állam-adósság-kezeléssel összefüggő számlák is mentesülnek az illeték alól, mivel az ÁKK által végrehajtott repó és egyéb pénzügyi műveletek 2013-ban 42, 2014-ban – várhatóan – 58, 2015-ben pedig – a költségvetési törvényjavaslat szerint – 56 Mrd forint „kvázi-bevételt” generálnak. Költségvetési egyenlegre gyakorolt hatást **nem** tulajdonítunk az intézkedésnek.

7.1.24 Dohányipari különadó

2015-ben a dohányipari vállalatok rendkívüli egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezettek. A hozzájárulást a 2014-ben elért nettó árbevétel alapján sávosan kell megfizetni.

Nettó árbevétel	Hozzájárulás mértéke
30 milliárd forint alatt	0,2%, de legalább 30 millió forint
30-60 milliárd forint közötti rész	2,5%
60 milliárd forint feletti rész	4,5%

Az alábbi táblázat első négy oszlopa a 6 legnagyobb dohánykereskedelmi cég nettó árbevételét és az ezekre hipotetikusan vetített adót mutatja a 2010-2013 években, milliárd forintban.

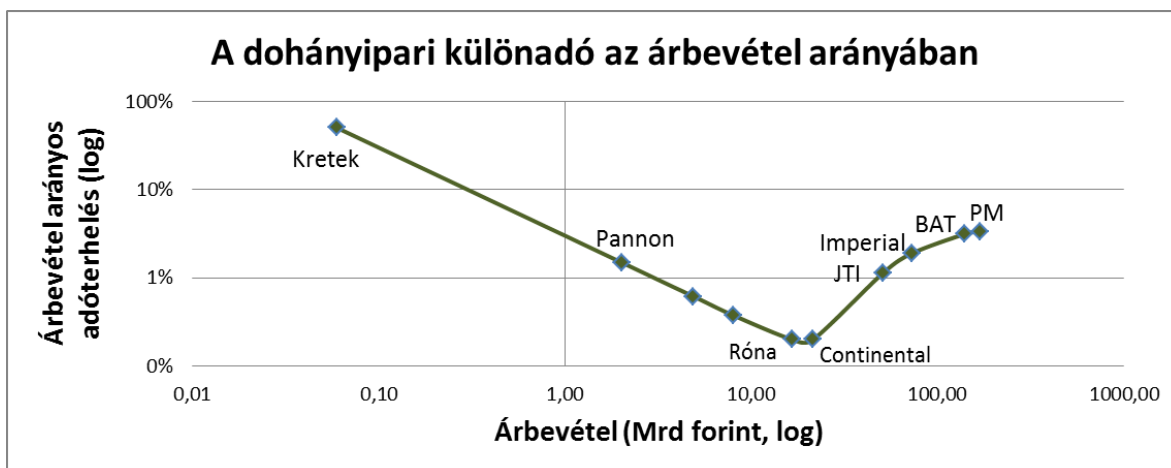
	2010	2011	2012	2013	2014
Nettó árbevétel					
Philip Morris Magyarország Kft.	175,9	175,3	193,9	183,9	169,0
British American Tobacco	159,7	172,8	187,8	151,4	139,1
Imperial Tobacco	72,4	69,8	74,9	79,2	72,8
JTI Hungary Zrt,	27,5	31,7	44,0	55,6	51,1
Continental Dohányipari Zrt.	15,7	14,1	23,4	23,3	21,4
Róna Dohányfeldolgozó Kft.	12,5	13,5	15,4	18,0	16,5
Összesen	463,7	477,2	539,4	511,4	470,0
Adóteher					
Philip Morris Magyarország Kft.	6,026	5,999	6,836	6,386	5,716
British American Tobacco	5,297	5,886	6,561	4,923	4,372
Imperial Tobacco	1,368	1,251	1,481	1,674	1,386
JTI Hungary Zrt,	0,055	0,103	0,410	0,700	0,588
Continental Dohányipari Zrt.	0,031	0,028	0,047	0,047	0,043
Róna Dohányfeldolgozó Kft.	0,025	0,027	0,031	0,036	0,033
Összesen	12,801	13,293	15,365	13,765	12,137

A NAV adóstatistikái alapján a cigaretta, szivar és szivarka értékesítések mennyisége 2014-ben 17-18 százalékkal csökken az előző évhez képest, viszont a KSH adatai és a jövedéki adózás szabályai alapján visszaszámolt, jövedéki adóval növelt nagykereskedelmi árak 10-11 százalékkal növekednek. Ennek alapján a forgalmazók nettó árbevétele várhatóan 8 százalékkal csökkenést fog mutatni.

Ezt a 8 százalékos csökkenést az egyes cégekre egyformán kivetítve és a különadó szabályait alkalmazva az 5 legnagyobb cégtől várható adóbevétel 12,1 milliárd forint.

Az agrárkamara nyilvántartása szerint jelenleg 57 cég működik a dohányiparban, tehát nagyságrendileg 50 olyan cég lehet, amelyek esetében a 30 millió forintos minimum összeg válik effektívvé. Ez felső becslésként 1,5 Mrd forint adóbevételt jelenthet, de számos céget ez veszteségbe, vagy akár csődbe fog taszítani, ezért csak ennél érdemben kisebb tényleges bevétel várható.

A kis cégektől származó többletbevétellel szemben negatív kockázat, hogy a BAT hivatalos közleménye szerint a céget a javaslat eredeti formájában 3 milliárd forint adó terhelné a mi számításainkban szereplő 4,4 Mrd forint helyett.

Amint látható, az új adó gyakorlatilag egyetlen cégméretnek biztosít jelentős versenyelőnyt nem csak a nála nagyobb, de a nála kisebb cégekkel szemben is. Bár az adó jelen formájában csak egyetlen évben, 2015-ben lesz hatályban és akkor is csak a szavazáskor érdemben már nem módosítható 2014-es nettó árbevételt terheli, de racionálisan várakozó dohányipari cégek nem nulla valószínűséget kell, tulajdonítsanak annak a forgatókönyvnek, amikor az adó hatályban marad 2015 után is. Ez a kis dohányipari cégek körében elvileg erős ösztönzést jelent a fúziókra és felvásárlásokra, amíg el nem érik a törvényhozó által preferált cégméretet. Egy esetleges fúziós hullám nagy valószínűséggel a foglalkoztatotti létszám csökkenésével is járna.

A törvényhez benyújtott módosító javaslat értelmében az adó összege annak 80 százalékával csökkenthető, ha a cég 2014-ben termelő beruházást hajtott végre. Az adót csökkenti a beruházásra fordított saját forrás 30 százaléka.

A vizsgált hat cég közül három,¹³ 2014-ben aktivált¹⁴ ilyen beruházást, ezért ezek a cégek csökkenthetik adójukat. A korrigált adóbevétel **9,4 Mrd forint**.

	Nyers	Beruházás	Korrigált	Tao-kulcs	Tao-hatás
Philip Morris Magyarország Kft.	5,716	0,0	5,716	19	-1,086
British American Tobacco	4,372	9,0	1,672	19	-0,318
Imperial Tobacco	1,386	0,0	1,386	19	-0,263
JTI Hungary Zrt,	0,588	0,0	0,588	0	0,000
Continental Dohányipari Zrt.	0,043	0,6	0,009	10	-0,001
Róna Dohányfeldolgozó Kft.	0,033	0,1	0,007	19	-0,001
Összesen	12,137	9,700	9,376		-1,669

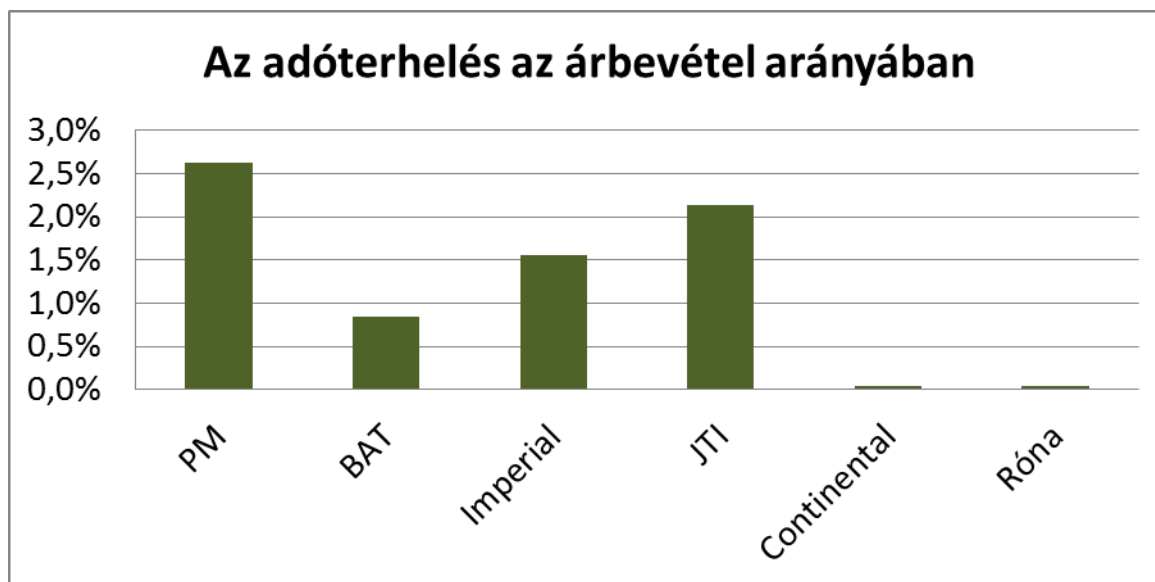
A különadó közvetett hatásaként 2015-ben és 2016-ban várhatóan **1,7 Mrd forinttal** csökken a társasági adóbevétel.¹⁵ Lehet, hogy ez az összeg nem teljes egészében fog 2015-ben jelentkezni, lehet, hogy a veszteség egy részét a cégek csak 2016-ban tudják érvényesíteni, de ettől a hatástól eltekinthetünk.

¹³ Continental Dohányipari Zrt. 600 millió forint saját erő, Róna Dohányfeldolgozó Kft. ismeretlen, de több mint 88 millió forint saját erő, és British American Tobacco, 9 milliárd forint saját erő

¹⁴ A módosító javaslat szövege ugyan nem egyértelmű, de úgy értelmezzük, hogy a feltétel a számviteli aktiválás, nem pedig a fizikai megvalósításra vonatkozik.

¹⁵ A JTI Hungary esetében azért számolunk 0 tao-határkulccsal, mivel a cég 2013-ban jelentős, több mint 4 milliárd forint veszteséget könyvelt el, ami miatt valószínűleg egyébként sem keletkezne adófizetési kötelezettsége.

Össességében – a módosító javaslat elfogadása esetén – egyszeri alkalommal, 2015-ben **7,7 Mrd forint** közvetlen egyenlegjavító hatás várható. Mivel a korábbi évek tapasztalata alapján nagy a valószínűsége annak, hogy az adó 2015 után is fennmarad, ezért az érintett cégek áremelés formájában az adó nagy részét átháríthatják a fogyasztókra, vagy munkavállalóikra. Ezzel a hatással egyelőre nem számolunk.

7.1.25 Dohánytermékek jövedéki adójának emelése

A dohánytermékek jövedéki adója megváltozik az alábbi táblázatban részletezett módon:

Termék	Korábbi adómérték	Új adómérték	Hatályba lépés
Cigaretta	12500 Ft/ ezer db és a kiskereskedelmi eladási ár 31 százaléka, de legalább 24920 Ft/ezer db	15700 Ft/ezer db és a kiskereskedelmi eladási ár 25 százaléka, de legalább 28000 Ft/ezer db	2015. április 1.
Szivar, szivarka	Kiskereskedelmi eladási ár 28,5 százaléka	Kiskereskedelmi eladási ár 14 százaléka, de legalább 4000 Ft/ezer db	2015. július 1.
Finomra vágott fogyasztási dohány	Kiskereskedelmi eladási ár 52 százaléka, de legalább 12460 Ft/kg	14000 Ft/kg	2015. április 1.
Egyéb fogyasztási dohány	Kiskereskedelmi eladási ár 32,5 százaléka, de legalább 12460 Ft/kg	14000 Ft/kg	2015. április 1.

Éves szinten az intézkedések közvetlen hatása **72-73 Mrd forint**. Mivel az intézkedések csak 2015 év közben lépnek hatályba, ezért az első évben a közvetlen hatás csak **55 Mrd forint**. A jövedéki adón felül 27 százalékos kulcs szerint áfa-bevételi többlet is keletkezik, amelynek értéke 2015-ben **15 Mrd forint**, majd a későbbi években **19,5 Mrd forint**.

7.1.26 Egészségügyi szolgáltatási járulék emelése

Az egészségügyi szolgáltatási járulék (a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozók, nem-biztosítottak által fizetendő járulék) havi összege 6810-ről 6930 forintra emelkedik.

Mivel az adótétel emelkedésének mértéke megegyezik az inflációval, ezért viselkedési hatásra nem számítunk. A közvetlen hatás a 29 milliárd forint 2014-re tervezett bevétel arányos része, **0,5 Mrd forint**, amely nominálisan változatlan marad a továbbiakban.

7.1.27 A kétgyermekes családi adókedvezményének fokozatos emelése 2016-tól

2016-tól négy egyenlő részletben összesen a kétszeresére emelkedik a kétgyermekesek – jelenleg havi 62500 Ft/gyermek/hó – szja és járulék adóalap kedvezménye.

A 2016-ra továbbvezetett mikroszimulációs szja-adatbázisunk alapján az intézkedés közvetlen hatása 2016-ban **15 Mrd forint**, amely az szja és a járulék bevételek között közelítőleg 2:1 arányban oszlik meg. A későbbi években a közvetlen hatás valamivel lassabban, mint arányosan növekszik: a 2016-2018 években rendre 30, 43 és 55 Mrd forint a bevételi többlet.